

Portré

Dr. Kerényi László

Írta: Horváth Boros Márta ©

Ismert tény, hogy kis közösségünk évek óta áhítozik, álmodozik egy magyar ház megalapításáról, (ahol a magyar iskola is működhetne), és adottságainknak megfelelően dolgozunk is ennek a célnak a megvalósításán. Ki tudja azonban, hogy lesz-e ebből az álomból valaha valóság, hacsak nem jön a véletlen, illetve a Gondviselés keze a segítségünkre egy Soros György, Simonyi Károly vagy más filantrópus személyében úgy, mint alábbi történetünkben.

A történelmi múltú kis magyar falucska, Vörösberény, közigazgatásilag Balatonalmádihoz tartozik. Vörösberény a kilencvenes évek elején, a privatizálásból kifolyólag, iskola nélkül találta magát. A három dűledező épület, amikben a falucska korábbi iskolája működött, visszakerült az egyház tulajdonába, és a vörösberényi gyerekek nyomorúságos körülmények között jártak iskolába. Balatonalmádi polgármestere, Dr. Kerényi László, aki mellesleg egy környékbeli tanító fia, szívügyének tartotta, hogy Vörösberény iskolát kapjon. Igen ám, de Balatonalmádi, Vörösberény, Budatava és Káptalanfüred közös költségvetéséből új iskola építésére nem tellett. Ez csak elérhetetlen álmoként létezett a polgármester úr képzeletében.

Maga a polgármester Balatonalmádiiban járt elemi iskolába, annak idején, kisdiák korában. A középiskolát Győrött a Bencés Gimnáziumban végezte, onnan pedig Veszprémben került egyetemre, vegyésznak készült. A biokémiai tudományok kandidátusaként sokáig, mint orvos biológus, tudományos munkát végzett a pécsi, zalaegerszegi és budapesti idegklinikákon, jelentős nevet szerezve magának úgy otthoni mint pedig külföldi szakmai körökben. Egy napon aztán felkérték, hogy induljon a választásokon mint Balatonalmádi polgármester jelölt. Mint almádi őslakos, és oly valaki, aki mindig értékelte, szerette és jól ismerte lakóhelyét és környékét, engedett a közkíváratnak. A

legközelebbi önkormányzati szavazások alkalmával elnyerte a polgármesteri tisztséget és a vele járó felelősséget. Egy ideig kettős hivatást töltött be, két kalapot is viselt egyszerre. Mint mondta, „A munka, a feladat megoldásra várt, és én minden energiámmal belevetettem magamat abba.” A helyi szükségégek felmérésekor találta magát szemben a polgármester a vörösberényi iskola hiányával.

A polgármesternek volt egy kedves tanárnoje még elemista korából, aki Balatonalmádiából időközben Sopronba költözött. Szóban levő polgármesterünk 66 éves, az említett tanár néni pedig ebben az évben tölti majd be 100. életévét, szellemi és -korához képest- fizikai jó egészségnek örvendő. A jó barátságot ennyi sok éven át fenn tartották, és a polgármester úr, ahányszor Sopronba látogat nagyszülei sírjához, vagy ott lakó rokonaihoz, mindig tiszteletét teszi idősebb tanár nénijénél is. Egyik ilyen látogatása alkalmával megemléltette a nyugdíjas tanárnöknek, hogy mennyire szeretne iskolát építtetni Vörösberénynek, de hát ugye nincs rá pénz. „Mennyi pénzre lenne szükség?” - kérdezte a tanár néni. Hát az bizony nagyon nagy összeg volt, 400 millió Ft, de a tanár néni magabiztosan kijelentette, hogy ne aggódjon, meglesz a pénz.

Itt vesz a történetem egy érdekes fordulatot. A tanár néni, Brandeisz Elza, aki rendíthetetlen karakterrel bíró, tisztességes keresztény asszony, 1944-től a háború végéig balatonalmádi házában egy idegen zsidó nőnek hajlékot és búvóhelyet adott a nácik és a zsidóüldözés elől. A zsidó asszony neve Soros Erzsébet volt. Mikor Elza néni meghallotta volt tanítványa, a polgármester úr álmát és óhaját, egyszerre a neves, USA-ban élő filantróp milliárdosra, Soros Györgyre gondolt, aki –mit ad Isten! - az itt említett Soros Erzsébet fia!

Hogy mesémet rövidre fogjam, a pénz meglett, mint ahogy azt Elza néni ígerte, és a gyönyörű, modern iskola is megépült úgy, mint ahogy azt a polgármester úr legmerészebb álmaiban megálmodta, vagy talán még annál is szebb lett. Soros György személyesen eljött Vörösberénybe az alapító letételére, és Elza néniel együtt ásták ki az első rögöket. Mikor 2001-ben az építkezés második fázisa is elkészült, emléktábla is került az iskola falára, rajta Soros Erzsébet és Brandeisz Elza nevével.

Mióta ezt a történetet hallottam Balatonalmádi nyugdíjas, háromszor megválasztott polgármesterétől, gondolataimban újra

és újra visszatértem a véletlenek erre az érdekes játékára. Nem tudom, véletlen-e az, ami hozzájuttatta a vörösberényi gyerekeket egy új iskolához, vagy egy milliárdos bőkezűsége, vagy a Gondviselés csodálatos és kifürkészhetetlen keze? Ha a polgármester úr, engedve a közösségi kívánságnak, tudományos munkáját nem váltotta volna fel a köz szolgálatára, ha nem tartotta volna meg sok éves, hűséges kapcsolatát volt tanárnojevel, a pénz talán soha nem jött volna össze az iskola megvalósulására. Ha Elza néni nem bújtatta volna el, a saját biztonságát is veszélyeztetve az ismeretlen zsidó asszonyt, Soros Erzsébet minden valószínűség szerint egyike lett volna a Holocaust sok millió áldozatának. Ha ő is a koncentrációs táborban veszett volna, fia, Soros György soha nem hallott volna Vörösberényről, és nem finanszírozta volna a vörösberényi iskolát.

Nyugdíjas polgármesterünk, Dr. Kerényi László, ma is megvalósulatlan álmot dédelgethetne, nem pedig arról a gyönyörű szép hagyatékról, amit vidéki tanító apja emlékének, és volt tanárnojeének, Brandeisz Elzának, valamint Balatonalmádi-Vörösberény közösségének, és diákjainak állított mindezzel.

A Gondviselés útjai csodálatosak és kifürkészhetetlenek. Egyszer talán minket is ér hasonló csoda szülőházánktól távol, itt Seattle-ben.

